

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Jméno studenta: Daniel Vondra

Téma diplomové práce: Role psychotropních látek ve spiritualitě

Oponent: Mgr. Jiří Motl

Práce se zabývá spirituálním rozměrem užívání různých psychotropních látek. V prvních dvou kapitolách student vyjasňuje použité metody a vhodným způsobem poukazuje na limity této práce. Celkem uspokojivě jsou vyjasněny i pojmy, s kterými pracuje. Následně student shrnuje účinky vybraných drog, a to jak na rovině psychiky, tak na rovině tělesných procesů. Poté autor přistupuje k vlastní analýze vztahu spirituality a psychotropních látek. Student se snaží dopátrat toho, za jakých podmínek může požívání těchto látek být přínosné pro naši kulturu. Jde tak proti trendu démonizace těchto látek.

Pozitiva práce

Autor vhodným způsobem kritizuje reduktivní přístupy, které označují jevy vnímané pod vlivem halucinogenu za nereálné. Student si uvědomuje, že ke skutečnosti nemůžeme přistupovat jako k něčemu existujícímu o sobě (nezávisle na tom, kdo ji vnímá).

Autor zajímavou formou nabourává scientistické domněnky o tom, že psychedelický zážitek nemůže vést k nějakému empirickému poznání. Zastává přitom „pragmatickou“ pozici a soustředí se na možný přínos pro život jedince. Mnohým totiž tato zkušenost pomohla k sebepoznání a následně i k lepší orientaci ve světě.

Formální stránka

Práce má řadu formálních nedostatků, např.: V anotaci chybí tečka: „... účelům Zabývá...“
Překlepy : „Práce definuji...“ „... práce snažím...“ Atd.

Citační aparát, např.: Na straně 24 je několik pasáží, kde není zcela zřejmé, z jaké literatury student čerpá (např.: <Emmons (1999) udává jako znak spirituality „hledání smyslu, jednoty, propojenosti, transcendence a nejvyššího lidského potenciálu“...>). Čtenář by mohl nabýt dojem, že autor čerpá z nějaké knihy z roku 1999, ta však není v seznamu literatury. Z textu tedy není zcela patrné, že student čerpá z Říčana.

Kritika

Z anotace mi není jasný cíl práce. Píše se zde například o jakémisi společném jádře, ale není jasné čeho. Anotace působí nehotově.

Podle studenta je pojem posvátno nevhodný k vymezení pojmu spiritualita. Důvod přitom spatřuje v tom, že je tento pojem těžko definovatelný. Autor tedy volí jiné pojmy, které ale dle mého názoru nejsou o nic lépe definovatelné. Například jde o pojem „vyšší síly“. Napadají mě otázky jako: Je to síla vyšší než co? Nejsou přírodní zákony také vyšší silou? Každopádně problém pojmu posvátno bych hledal jinde, než v jeho definovatelnosti.

Autor se neuchyluje k materialistické redukci, ale místy se přiklání k druhému extrému, a tím je jistá idealizace. Na některých místech je autor až příliš angažovaný: „Jsme snad jen malá kolečka ve velkém stroji všehomíra a naším jediným účelem je točit se, jak nám přikazují fyzikální síly? To je dost ubohá představa.“ (s. 21)

Student nevhodným způsobem promítá své osobní přesvědčení do textu práce. Příkladem je ostré odlišení spirituality a náboženství. Spiritualita je přitom vnímána jako něco jednoznačně kladného a náboženství jako něco dogmatického, něco co člověka omezuje atd. Nejvíce je to patrné na straně 25, kde se přímo píše o tom, že se v dnešní době spiritualita osvobodila od náboženství.

Práce působí neuceleně a její závěr připomíná spíše psychedelický manifest. Autor zde dokonce vyjadřuje přání, aby se naše kultura opět naučila komunikovat s duchy. Takovéto výroky do odborné práce nepatří.

Celkové hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením: dobře (3).

Mgr. Jiří Motl